

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту наказу Фонду державного майна України
«Про затвердження Змін до Методики оцінки активів суб'єктів
природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у
сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії»

I. Визначення проблеми

Постановою Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2022 року № 886 «Про внесення змін до Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» внесені зміни до Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 року № 1440 (далі – Національний стандарт № 1), які, зокрема, визначають, що звіт про оцінку майна складається в електронній формі та в паперовій формі, якщо складання звіту про оцінку майна в паперовій формі передбачено нормативно-правовими актами з оцінки майна або договором на проведення оцінки майна.

Методика оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, затверджена наказом Фонду державного майна України від 12 березня 2013 року № 293, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 29 березня 2013 року за № 522/23054 (далі – Методика), на сьогодні не приведена у відповідність із змінами, внесеними до Національного стандарту № 1, зокрема, Методика не передбачає можливість складання звітів про оцінку активів в електронній формі.

Крім того, слід зазначити, що Методика застосовується для оцінки активів суб'єкта природних монополій, суб'єкта господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, які використовуються для сфери діяльності, що підлягає регулюванню відповідно до Закону України «Про природні монополії», з метою визначення регуляторної бази таких активів під час переходу до стимулюючого регулювання.

На сьогодні діяльність транспортування природного газу трубопроводами та його зберігання здійснюють різні суб'єкти ринку природного газу, які є окремими юридичними особами. З огляду на зазначене розділ VIII Методики потребує внесення змін в частині визначення особливостей оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері транспортування природного газу трубопроводами, та оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу.

Чинна редакція Методики не розділяє зазначені сфери, що у свою чергу не дає можливості провести оцінку активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу.

З метою приведення Методики у відповідність із чинним законодавством та встановлення особливостей оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, Фондом державного майна України (далі – Фонд) розроблено проект наказу «Про затвердження Змін до Методики оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії» (далі – Проект).

Слід зазначити, що станом на 31.03.2023, за даними Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, який веде Фонд, зареєстровано 2420 суб'єктів оціночної діяльності, які мали чинний сертифікат оціночної діяльності. Загальна кількість суб'єктів оціночної діяльності розподіляється на мікро- та малі суб'єкти господарювання.

Підрозділи напряму «Зберігання природного газу» входять до АТ «Укртрансгаз».

З огляду на зазначене загальна кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, відсотково розподіляється на мікро- та малі суб'єкти господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	1	-	1120	1300	2421

Дія Проекту поширюється на:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта, є важливою і не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки потребує врегулювання.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є:

впровадження норм, які встановлюють єдиний порядок оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу;

впровадження норм, які встановлюють порядок оформлення звітів про оцінку активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, в електронній формі.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Під час розроблення Проекту розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін. Спосіб є неприйнятним, оскільки у такій ситуації проблеми, які існують, не будуть вирішеними, а саме: розбіжності в законодавчих актах, які регулюють питання оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, існуватимуть, що призведе до відсутності можливості проведення оцінки таких активів, а також складення звітів про оцінку активів в електронній формі.
Альтернатива 2	Прийняття регуляторного акта. Прийняття регуляторного акта врегулює розбіжності в законодавчих актах, які регулюють питання оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, а також надасть можливість суб'єкту оціночної діяльності складати звіти про оцінку активів таких підприємств в електронній формі.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян не проводилась, оскільки дія Проекту не впливає на таку сферу інтересів.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні, оскільки існуючі проблеми щодо неможливості проведення оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, стануть перешкодою в запровадженні стимулюючого регулювання у сфері зберігання природного газу.	Відсутні
Альтернатива 2	Оцінка активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, здійсниться відповідно до Методики, що у свою чергу сприятиме запровадженню стимулюючого регулювання у сфері зберігання природного газу.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	1	-	1120	1300	2421
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,04	-	46,26	53,70	100

Відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» Фонд державного майна України веде Державний реєстр оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, за даними якого станом на 31.03.2023 на здійснення оціночної діяльності мають право 2420 суб'єктів господарювання (суб'єктів оціночної діяльності), з них: юридичних осіб – 1120; фізичних осіб–підприємців – 1300. Такі суб'єкти оціночної діяльності належать до малих та мікросуб'єктів господарювання.

Підрозділи напряму «Зберігання природного газу» входять до АТ «Укртрансгаз».

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні у зв'язку з відсутністю відповідних узгоджених вимог до оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, та оформлення таких звітів.	Це призведе до колізій в законодавстві, які не дозволять провести оцінку активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, а також до витрат, пов'язаних із друком паперової форми звіту про оцінку майна. Альтернатива є непринятною, оскільки не відповідає поставленим цілям.
Альтернатива 2	Встановлення особливостей оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, забезпечить проведення оцінки активів зазначених підприємств та складення звітів про оцінку в електронній формі. Альтернатива є прийнятною, оскільки відповідає поставленим цілям.	358 071,0

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Залишення ситуації без змін.	
Витрати держави	–
Витрати суб'єкта господарювання малого підприємництва	–
Альтернатива 2. Прийняття регуляторного акта.	
Витрати держави	–
Витрати суб'єкта господарювання малого підприємництва	7 161,42 грн

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на проведення оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, гривень	248 000,0*	
2	РАЗОМ, гривень	248 000,0	
3	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	1	
4	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 1 x рядок 3), гривень	248 000,0	

*Витрати є одноразовими. За даними узагальненої інформації про результати конкурсів щодо формування показників очікуваної найбільшої ціни надання послуг з оцінки об'єктів оцінки в 1 півріччі 2022 року (лист ФДМУ від 23.09.2022 № 10-59-13607).

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 2420 суб'єктів господарювання – суб'єктів оціночної діяльності, у тому числі: малого підприємництва – 1120 юридичних осіб та мікропідприємництва – 1300 фізичних осіб-підприємців;

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив, – 99,96 %.

2. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на ознайомлення із змінами регуляторного акта*	60 хв, що становить 40,46 грн ((40,46 x 60)/60)	Не передбачені
2	Інше:**		
	1) витрати часу на підготовку звіту про оцінку майна та іншої інформації, необхідних для підготовки 1 звіту про оцінку майна в електронній формі обсягом 3000 аркушів	10560 хв, що становить 7 120,96 грн ((40,46x10560)/60)	Відсутні
3	РАЗОМ, (сума рядків: 1+2) гривень	7 161,42	Відсутні
4	Кількість суб'єктів малого		

	підприємства, на яких буде поширено регулювання, одиниць	50	-
5	Сумарні витрати суб'єктів господарювання малого підприємства, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 3 x рядок 4), гривень	358 071,0	Відсутні

* Ознайомлення зі змінами, передбаченими Проектом, потребує витрат робочого часу. Витрати є одноразовими.

** Оцінка активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, має проводитись суб'єктами оціночної діяльності – суб'єктами господарювання, які мають відповідний досвід в оцінці таких активів, чинний сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, виданий Фондом за двома існуючими напрямками оцінки майна, щодо яких дозволена практична оціночна діяльність, та усіма спеціалізаціями в межах цих напрямів оцінки та мати у штатному складі оцінювачів з відповідними спеціалізаціями оцінки майна, а також мати відповідну матеріально-технічну базу для здійснення оцінки активів підприємств.

Із загальної кількості суб'єктів оціночної діяльності, зареєстрованих у Державному реєстрі оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності (2420 осіб), під необхідні критерії відбору підпадають близько 50 оціночних компаній – суб'єктів оціночної діяльності.

Слід зазначити, що процедура оцінки активів підприємства, що провадить діяльність у сфері зберігання природного газу, здійснюється близько 3-х місяців. Складання та оформлення звіту про оцінку такого майна в електронній формі обсягом 3000 аркушів потребуватиме витрат часу та підготовку матеріалів як найменше протягом 1 місяця (22 робочих дні по 8 робочих годин = 22x480хв.=10560хв.). Під час розрахунку враховується, що відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» мінімальна заробітна плата у погодинному розмірі з 01 січня 2023 року становить 40,46 грн.

3. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємства, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємства на виконання регулювання	Витрати відсутні	Витрати відсутні
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємства щодо виконання регулювання та звітування	7 161,42	Відсутні
3	Сумарні витрати малого підприємства на виконання запланованого регулювання	358 071,0	Відсутні
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємства	32 368,0	Відсутні
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	397 600,42	Відсутні

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання

суб'єктів малого підприємництва

Реалізація норм Проекту не передбачає додаткових бюджетних витрат на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва та утворення нового державного органу (нового структурного підрозділу діючого органу). Витрати здійснюються в межах видатків, передбачених державним бюджетом на здійснення Фондом своїх повноважень.

Процедура регулювання суб'єктів малого підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання малого підприємництва за потреби окремо для суб'єктів малого та мікропідприємств)	Планові витрати часу на процедури (хв)	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання (за рік), гривень
1. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:					
камеральні - здійснення рецензування електронної форми звіту про оцінку майна обсягом 100 аркушів;	1	647,36 (40,46x960/60)	1	50	32 368,0
виїзні	-	-	-	-	-
Разом за рік	X	X	X	X	32 368,0
Сумарно за п'ять років	X	X	X	X	X*

*Оцінка активів підприємства, що провадить діяльність у сфері зберігання природного газу, здійснюватиметься один раз під час переходу на стимулююче регулювання. Відповідно рецензування звіту про оцінку активів такого підприємства відбуватиметься один раз.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	залишення існуючої на даний момент ситуації без змін не забезпечує досягнення поставленої мети, визначені проблеми продовжуватимуть своє існування
Альтернатива 2	4	у разі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті задекларовані

		цілі	
Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін, вигоди для держави, суб'єктів господарювання відсутні.	Оцінка активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, не здійснюється, перехід на стимулююче регулювання у сфері зберігання природного газу не відбувається, витрати суб'єкта оціночної діяльності на друк звіту про оцінку не зменшуються.	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети.
Альтернатива 2	Прийняття регуляторного акта забезпечить узгодження вимог до оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, що у свою чергу сприятиме запровадженню стимулюючого регулювання у сфері зберігання природного газу, а також спростить документообіг суб'єкта господарювання.	У разі прийняття Проекту держава не нестиме обтяжливих матеріальних та інших витрат, підприємства, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, забезпечать оцінку своїх активів, які входять до регуляторної бази, а суб'єкти господарювання застосовуватимуть електронний документообіг, що не потребує витрат на друк звіту про оцінку майна.	У разі прийняття акта задекларована ціль буде досягнута повною мірою, що повністю забезпечить потребу у вирішенні проблеми, встановить зрозуміле загальне регулювання.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Цей альтернативний спосіб досягнення цілей не може бути застосований, так як не забезпечує проведення оцінки таких актів, а також складення звітів про оцінку активів в електронній формі.	Відсутній вплив зовнішніх чинників на дію регуляторного акта.
Альтернатива 2	Розроблення акта є єдиним оптимальним способом у досягненні зазначених цілей,	Відсутній вплив зовнішніх чинників на дію

	такий спосіб дасть змогу врегулювати розбіжності в законодавчих актах, які регулюють питання оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, а також надасть можливість суб'єкту оціночної діяльності складати звіти про оцінку активів таких підприємств в електронній формі.	регуляторного акта.
--	--	---------------------

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Нормативно-правова база, що стосується процедури проведення оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, включає: закони України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», «Про природні монополії», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги», Національний стандарт № 1, Методику.

Розв'язання визначеної проблеми досягається шляхом прийняття змін до Методики оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, затвердженої наказом Фонду від 12.03.2013 № 293, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29.03.2013 за № 522/23054.

Прийняття змін, що передбачені Проектом, встановить особливості оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу, та складання звітів про оцінку активів таких підприємств в електронній формі.

Заходи, що пропонуються для розв'язання проблеми:

- 1) оприлюднення Проекту на сайті Фонду з метою отримання зауважень та пропозицій від фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань;
- 2) погодження Проекту із Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, Державною регуляторною службою України, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України, Антимонопольним комітетом України;
- 3) направлення Проекту до Міністерства юстиції України з метою проведення його державної реєстрації;
- 4) інформування суб'єктів господарювання про зміни в законодавстві після прийняття регуляторного акта.

Дії суб'єктів господарювання:

суб'єкти оціночної діяльності – ознайомлення з регуляторним актом та дотримання його вимог під час надання послуг з оцінки майна.

Дії органів державної влади – органам приватизації та органам виконавчої влади взяти до відома та використовувати у роботі.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація положень Проекту не потребує фінансування з Державного бюджету України та витрат суб'єктів господарювання, пов'язаних з виконанням вимог регуляторного акта.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Проведено розрахунок витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта.

Проведено розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта «Тест малого підприємництва (М-Тест)».

Прийняття та оприлюднення Проекту в установленому порядку забезпечить доведення його до відома суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта, центральних та місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування.

Прийняття Проекту не призведе до неочікуваних результатів. Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

Державний контроль за додержанням вимог цього регуляторного акта буде здійснюватися Фондом державного майна України.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Проект набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Строк дії Проекту необмежений у часі.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Для відстеження результативності Проекту основними показниками результативності акта визнано:

1) розмір надходжень до державного бюджету і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта;

2) кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта, – 2421;

3) розмір коштів, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, – 358 071,0 грн;

4) рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – інформування шляхом оприлюднення на сайті Фонду державного майна України.

Після набрання чинності регуляторним актом його результативність визначатиметься такими показниками:

кількість звітів про оцінку активів підприємств, що провадять діяльність у сфері зберігання природного газу;

кількість звітів про оцінку майна, складених в електронній формі, що надійдуть до Фонду державного майна України;

кількість рецензій на звіти про оцінку майна, що складені в електронній формі;

кількість скарг та пропозицій, які надійдуть від суб'єктів щодо дії регуляторного акта.

Проект розміщено на офіційному сайті Фонду державного майна, що є достатнім для інформованості громадськості з метою вивчення Фондом державного майна України її думки стосовно результативності заходів, що запроваджуються актом.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відповідно до законодавства Фонд державного майна України здійснюватиме базове, повторне та періодичне відстеження результативності Проекту у строки, визначені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності Проекту здійснюється до набрання чинності зазначеним Проектом шляхом вивчення думки спеціалістів у сфері оцінки та широкої громадськості.

У процесі повторного відстеження протягом року з дати набрання чинності актом Фондом державного майна України вивчатиметься результативність змін, що вносяться до Проекту. За результатами такого відстеження буде проведено порівняльний аналіз показників результативності дії Проекту до набрання ним чинності і після набрання чинності.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності дії Проекту.

Аналіз регуляторного впливу підготовлено Департаментом оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності Фонду державного майна України (01601, м. Київ, вул. Генерала Алмазова, 18/9, тел. 200-33-63, 200-30-73).

**Голова Фонду
державного майна України**

Рустем УМСРОВ

_____ 2023 р.